

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Psihologie

Testul 10

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I TÊTEL

(30 pont)

Minden feladat esetében írja le a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét! Egyetlen helyes válaszlehetőség van!

1. Az emésztési zavarok okozta hasi fájdalom egy:
 - a. interoceptív érzés
 - b. exteroceptív érzés
 - c. propioceptív érzés
 - d. egy pozitív tonalitású érzés
2. Az előttem lévő papírlap észlelési képe:
 - a. egyidejű az azt körülvevő tárgyakéval
 - b. tartalmilag szegény
 - c. egy panoramikus kép
 - d. magába foglalja mind a konkrét mind az elvont tulajdonságokat
3. A képzet minőségét meghatározza:
 - a. az észlelés minősége
 - b. a tárgy minősége
 - c. a megvilágítás
 - d. a belső figyelem
4. Az ember megismerés iránti szükségletei részét képezik:
 - a. a szociális szükségleteknek
 - b. az elsődleges szükségleteknek
 - c. a spirituális szükségleteknek
 - d. a velünk született szükségleteknek
5. Az érzelmi folyamatokban a hangsúly a következőkön van:
 - a. a tárgy értéke és jelentősége az alany számára
 - b. a más emberek által adott jelentések
 - c. belső tényezők közötti kölcsönhatás
 - d. a pozitív vagy a negatív pólus körüli mozgásra való hajlamuk
6. A figyelem nem meghatározó tulajdonsága:
 - a. az irányultság
 - b. a szelektivitás
 - c. az összpontosítás
 - d. az elterelődés
7. A kitűzött célok elérésébe fektetett fizikai és idegi energia kifejeződése határozza meg az akarat következő minőségét:
 - a. nyugalom
 - b. erő
 - c. kitartás
 - d. függetlenség

8. Az észlelési kép azon tulajdonságát, hogy a tárgy lényeges vonásait és részleteit egyaránt magába foglalja, nevezzük:
- másodlagosságnak
 - elsődlegességnek
 - tartalmi gazdagnak
 - töredékesnek
9. Általában a tanulók tanulásra való motiválásának leghatékonyabb formája a jutalmazáson alapuló ösztönzés, mert:
- pozitív affektív érzésekkel társul
 - negatív affektív érzésekkel társul
 - hiányoznak az affektív érzések
 - ez az egyetlen, ami megengedett
10. Az ismétlődéssel az érzelmi diszpozíciók átalakulhatnak:
- pillanatnyi emóciókká
 - érzéskké
 - képességekké
 - jellembeli vonásokká

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A bal oldali oszlopban a beszéd funkciói vannak felsorolva, a jobb oldali oszlopban pedig azokra vonatkozó igaz kijelentések. Írja a vizsgalapra a helyes társításokat a bal oldali oszlopban szereplő betűk és a jobb oldali oszlopban szereplő, nekik megfelelő számok között!

a. Meggyőző funkció	1. Bizonyos tartalommal rendelkező üzenetet továbbít.
	2. Egy másik személy viselkedésének megváltoztatására törekszik.
b. Kommunikációs funkció	3. A beszéd és a gondolkodás közti kapcsolatot fejezi ki.
	4. A tudatos és akaratlagos önszabályozása kifejeződése során valósul meg.
c. Szabályozó funkció	5. Egy csoport tipikus és jellegzetes vonásainak kiemelését foglalja magába.
d. Kognitív funkció	

12 pont

B.

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

Az ember a gondolkodás révén ismeri és érti meg azt, ami a valóságban lényeges, szükséges és általános, vagy ami hipotetikus, lehetséges, de logikailag megalapozott. A képzelet az ismeretlent, a lehetőséget, a jövőt kutatja.

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre!

- Említsen meg két lelki folyamatot/jelenséget, amelyre a szöveg explicit módon utal! **4 pont**
- Mutassa be az 1 pontban megemlített folyamatok egyikének három jellemzőjét! **6 pont**
- Alkosson egy példát, amelyben a gondolkodás műveleteinek egyikét szemlélteti! **4 pont**
- Érveljen hozzávetőleg öt sorban a következő kijelentés mellett: *a képzelet egy sajátos kölcsönhatásban van az érzelmekkel!* **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

Igazi magányos vagyok, aki nem kötődik teljes szívvel sem az államhoz, sem a hazához, sem a baráti körhöz, de még a szűk családi körhöz sem, aki soha nem tartózkodott az elidegenedéstől vagy a magánytól, ami az életkor előrehaladtával még inkább erősödött bennem. Éles, de nem rossz véleménnyel tapasztaltam meg a megértés és a harmónia határait más emberekkel. Az ilyen ember bizonyára veszít valamennyit derűlátásából és gondtalanságából, de ezáltal nagymértékben függetlenedik társai véleményétől, szokásaitól és ítéleteiktől, és soha nem esik kísértésbe, hogy kiegyensúlyozottságát ilyen ingatag alapokra helyezze.

Az én politikai eszményképem a demokratikus eszménykép. Minden embert személyként kell tisztelni, és senkit sem szabad isteníteni. A sors iróniája, hogy mások túl sok csodálatot és megbecsülést fejeztek ki irántam, ami nem az én hibám és ugyanakkor érdemeim sem igazolják. Ez talán abból a sokak számára beteljesületlen vágyból fakad, hogy megértsenek néhány gondolatot, amelyet gyenge erőmmel, szüntelen küzdelemmel találtam meg. [...]

Nekem elég az élet örökkévalóságának misztériuma, a létezés csodálatos elrendezésének tudata és megérzése, valamint a természetben megnyilvánuló értelem legkisebb részének megértésére való alázatos törekvés.

(Albert Einstein, *Cum vād eu lumea*)

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre!

- A. Határozza meg, C.G. Jung elmélete alapján Albert Einstein temperamentumának típusát! Írjon a szöveg alapján két gondolatot/ kijelentést, amellyel az adott válaszát igazolja! **6 pont**
- B. Úgy gondolja, hogy Albert Einstein szerény volt? Írjon ki a szövegből egy érvet, amivel az válaszát igazolja! **4 pont**
- C. A szöveg szerint Albert Einstein *politikai eszményképem demokratikus eszménykép*. A szövegre utalva említse meg két érvet, ami ezt az állítást igazolja! **6 pont**
- D. Hozzávetőleg fél oldalas terjedelemben mutassa be G.W. Allport elmélete alapján Albert Einstein jellemét, kiemelve a jellemének egy kardinális és két alaptulajdonságát! **10 pont**
- E. Fogalmazzon meg egy érvet, amellyel cáfolja azt a kijelentést, hogy az *attitűdök velünk születettek!* **4 pont**